ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 12.5.2025
COM(2025) 238 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Βουλγαρίας

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Βουλγαρίας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263, και ιδίως το άρθρο 17,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

(1) Στις 30 Απριλίου 2024 τέθηκε σε ισχύ ένα μεταρρυθμισμένο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία[1], μαζί με τον τροποποιημένο κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/97 σχετικά με την εφαρμογή της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος[2] και την τροποποιημένη οδηγία 2011/85/ΕΕ του Συμβουλίου σχετικά με τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών, αποτελούν[3] τα βασικά στοιχεία του μεταρρυθμισμένου πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ. Το πλαίσιο αποσκοπεί στη διασφάλιση της βιωσιμότητας του δημόσιου χρέους και της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων. Προωθεί την ανάληψη ιδίας ευθύνης σε εθνικό επίπεδο και επικεντρώνεται σε μεσοπρόθεσμο επίπεδο, σε συνδυασμό με αποτελεσματική και συνεκτική επιβολή των κανόνων.

(2) Τα εθνικά μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδια που υποβάλλουν τα κράτη μέλη στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή βρίσκονται στο επίκεντρο του νέου πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης. Τα εν λόγω σχέδια πρέπει να επιτυγχάνουν δύο στόχους: i) να διασφαλίζουν ότι, έως το πέρας της περιόδου προσαρμογής, το δημόσιο χρέος βρίσκεται σε αξιόπιστα καθοδική πορεία ή διατηρείται σε συνετά επίπεδα, και ότι το δημοσιονομικό έλλειμμα οδηγείται και διατηρείται κάτω από την τιμή

[1] Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου (ΕΕ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου (ΕΕ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

[2] Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1264 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97 για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος (ΕΕ L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

[3] Οδηγία (ΕΕ) 2024/1265 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/85/ΕΕ σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών (ΕΕ L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, και ii) να διασφαλίζουν την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που να ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και να λαμβάνουν υπόψη τις κοινές προτεραιότητες της ΕΕ. Για τον σκοπό αυτόν, κάθε σχέδιο πρέπει να παρουσιάζει μεσοπρόθεσμη δέσμευση για μια πορεία των καθαρών δαπανών[4], η οποία να θέτει ουσιαστικά δημοσιονομικό περιορισμό για τη διάρκεια του σχεδίου, που καλύπτει τέσσερα ή πέντε έτη (ανάλογα με την κανονική διάρκεια της κοινοβουλευτικής περιόδου στο εκάστοτε κράτος μέλος). Επιπλέον, το σχέδιο πρέπει να εξηγεί με ποιον τρόπο το κράτος μέλος θα διασφαλίσει την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που να ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, ιδίως στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις [συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τη διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΔΜΑ), κατά περίπτωση], και με ποιον τρόπο το κράτος μέλος θα λάβει υπόψη τις κοινές προτεραιότητες της Ένωσης. Η περίοδος δημοσιονομικής προσαρμογής καλύπτει χρονικό διάστημα τεσσάρων ετών, το οποίο μπορεί να παραταθεί κατά έως και τρία έτη, αν το κράτος μέλος δεσμευτεί να υλοποιήσει ένα σύνολο σχετικών μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων το οποίο πληροί τα κριτήρια του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

(3) Μετά την υποβολή του σχεδίου, η Επιτροπή αξιολογεί κατά πόσον αυτό συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

(4) Βάσει σύστασης της Επιτροπής, το Συμβούλιο πρέπει στη συνέχεια να εκδώσει σύσταση με την οποία να καθορίζει την πορεία των καθαρών δαπανών του οικείου κράτους μέλους και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, να εγκρίνει το σύνολο των μεταρρυθμιστικών και επενδυτικών δεσμεύσεων στις οποίες στηρίζεται παράταση της περιόδου δημοσιονομικής προσαρμογής.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ-ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

(5) Στις 27 Φεβρουαρίου 2025 η Βουλγαρία υπέβαλε το οικείο εθνικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή. Η υποβολή πραγματοποιήθηκε μετά από δύο παρατάσεις της προθεσμίας η οποία ορίζεται στο άρθρο 36 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, όπως συμφωνήθηκε με την Επιτροπή λαμβανομένων υπόψη των λόγων που προέβαλε η Βουλγαρία, και συγκεκριμένα την ανάγκη ευθυγράμμισης του χρονοδιαγράμματος υποβολής με τον πολιτικό κύκλο, κάτι που θα δώσει στη Βουλγαρία τη δυνατότητα να υποβάλει ένα σχέδιο βασισμένο σε ισχυρή πολιτική δέσμευση.

Διαδικασία πριν από την υποβολή του σχεδίου

(6) Πριν από την υποβολή του σχεδίου της, η Βουλγαρία ζήτησε τεχνικές πληροφορίες[5], τις οποίες η Επιτροπή υπέβαλε στις 24 Ιανουαρίου 2025 και δημοσίευσε στις

[4] Οι καθαρές δαπάνες όπως ορίζονται στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, δηλαδή οι κρατικές δαπάνες μετά την αφαίρεση i) των δαπανών για τόκους, ii) των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων, iii) των δαπανών για προγράμματα της Ένωσης που καλύπτονται στο σύνολό τους από ενωσιακά κονδύλια, iv) των εθνικών δαπανών για τη συγχρηματοδότηση προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την Ένωση, v) των κυκλικών στοιχείων των δαπανών για επιδόματα ανεργίας και vi) των έκτακτων και άλλων προσωρινών μέτρων.

[5] Η προηγούμενη καθοδήγηση που διαβιβάστηκε στα κράτη μέλη και στην Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή περιλαμβάνει τεχνικές πληροφορίες i) με και χωρίς παράταση της περιόδου

27 Φεβρουαρίου 2025[6]. Στις τεχνικές πληροφορίες αναφέρεται το επίπεδο του διαρθρωτικού πρωτογενούς ισοζυγίου το 2028 που είναι αναγκαίο προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το έλλειμμα γενικής κυβέρνησης διατηρείται κάτω από το 3 % του ΑΕΠ μεσοπρόθεσμα και ότι το δημόσιο χρέος παραμένει κάτω από το 60 % του ΑΕΠ μεσοπρόθεσμα, ακόμη και ελλείψει περαιτέρω δημοσιονομικών μέτρων πέραν της 4ετούς περιόδου προσαρμογής. Ως μεσοπρόθεσμος ορίζοντας ορίζεται η δεκαετής περίοδος μετά το πέρας της περιόδου προσαρμογής. Οι τεχνικές πληροφορίες καταρτίστηκαν και διαβιβάστηκαν στα κράτη μέλη με βάση δύο σενάρια: το ένα σενάριο περιλαμβάνει τη συνέπεια με τη συνθήκη διασφάλισης της ανθεκτικότητας του ελλείμματος, σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/126, και το άλλο σενάριο χωρίς αυτή τη διασφάλιση. Στις τεχνικές πληροφορίες για τη Βουλγαρία ορίζεται ότι για την τήρηση των εφαρμοστέων δημοσιονομικών κανόνων κατά τη διάρκεια 4ετούς περιόδου προσαρμογής, και με βάση τις παραδοχές της Επιτροπής, το διαρθρωτικό πρωτογενές ισοζύγιο θα πρέπει να ανέρχεται τουλάχιστον στο 2,1 % του ΑΕΠ στο τέλος της περιόδου προσαρμογής (2028) στο σενάριο χωρίς τη συνθήκη διασφάλισης της ανθεκτικότητας του ελλείμματος, σύμφωνα με τον πίνακα που ακολουθεί. Προς ενημέρωση, λαμβανομένης επίσης υπόψη της συνθήκης διασφάλισης της ανθεκτικότητας του ελλείμματος, το διαρθρωτικό πρωτογενές ισοζύγιο θα ανέρχεται τουλάχιστον στο 0,9 % του ΑΕΠ στο τέλος της περιόδου προσαρμογής (2028). Ωστόσο, η συνθήκη διασφάλισης της ανθεκτικότητας του ελλείμματος δεν συνιστά απαίτηση για τη Βουλγαρία.

Πίνακας 1: Τεχνικές πληροφορίες που παρείχε η Επιτροπή στη Βουλγαρία

Τελευταίο έτος της περιόδου προσαρμογής	2028
Ελάχιστη τιμή του διαρθρωτικού πρωτογενούς ισοζυγίου (% του ΑΕΠ), σενάριο χωρίς τη συνθήκη διασφάλισης της ανθεκτικότητας του ελλείμματος	– 2,1
Μόνο για ενημέρωση: Ελάχιστη τιμή του διαρθρωτικού πρωτογενούς ισοζυγίου (% του ΑΕΠ), σενάριο με τη συνθήκη διασφάλισης της ανθεκτικότητας του ελλείμματος	– 0,9

Πηγή: Υπολογισμοί της Επιτροπής.

(7) Σύμφωνα με το άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, η Βουλγαρία και η Επιτροπή διεξήγαγαν τεχνικό διάλογο από τον Σεπτέμβριο έως τον Οκτώβριο του

προσαρμογής (που καλύπτει 4 και 7 έτη, αντίστοιχα) και ii) με και χωρίς τη συνθήκη διασφάλισης της ανθεκτικότητας του ελλείμματος. Περιλαμβάνει επίσης τους βασικούς αρχικούς όρους και τις υποκείμενες παραδοχές που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο μεσοπρόθεσμης πρόβλεψης του δημόσιου χρέους της Επιτροπής. Οι τεχνικές πληροφορίες υπολογίστηκαν με βάση τη μεθοδολογία που περιγράφεται στο Debt Sustainability Monitor (Παρακολούθηση της βιωσιμότητας του χρέους) 2023 της Επιτροπής (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Βασίζεται στις φθινοπωρινές προβλέψεις 2024 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και στη μεσοπρόθεσμη παράτασή τους έως το 2033, ενώ η μακροπρόθεσμη αύξηση του ΑΕΠ και οι δαπάνες λόγω της γήρανσης του πληθυσμού συνάδουν με την κοινή έκθεση της Επιτροπής και του Συμβουλίου για τη δημογραφική γήρανση, του 2024 (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_el).

[6] https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/national-medium-term-fiscal-structural-plans_el#bulgaria

2024 και από τον Ιανουάριο έως τον Φεβρουάριο 2025[7]. Ο διάλογος επικεντρώθηκε στην πορεία των καθαρών δαπανών την οποία προβλέπει η Βουλγαρία και στις σχετικές υποκείμενες παραδοχές (ιδίως η δυνητική ανάπτυξη και ο πληθωρισμός), καθώς και στην προβλεπόμενη υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και στις κοινές προτεραιότητες της Ένωσης για μια δίκαιη πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, κοινωνική και οικονομική ανθεκτικότητα, ενεργειακή ασφάλεια και ανάπτυξη αμυντικών δυνατοτήτων.

(8) Τον Φεβρουάριο του 2025, σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 3 και το άρθρο 36 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, βάσει των πληροφοριών που παρείχε η Βουλγαρία στο σχέδιό της, η Βουλγαρία συμμετείχε σε διαδικασία διαβούλευσης με την κοινωνία των πολιτών, τους κοινωνικούς εταίρους, τις περιφερειακές αρχές και άλλα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρείχε η Βουλγαρία στο σχέδιό της, για το εν λόγω σχέδιο πραγματοποιήθηκε διαβούλευση με ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερόμενων μερών, από κοινωνικούς εταίρους έως εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών, της ακαδημαϊκής κοινότητας, επιχειρηματικών οργανώσεων και μη κυβερνητικών οργανώσεων.

(9) Το σχέδιο εγκρίθηκε από το Συμβούλιο Υπουργών της Βουλγαρίας στις 26 Φεβρουαρίου 2025 και διαβιβάστηκε στην Εθνοσυνέλευση της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας.

Άλλες συναφείς διαδικασίες

(10) Στις 21 Οκτωβρίου 2024 το Συμβούλιο απηύθυνε στην Βουλγαρία σειρά ειδικών ανά χώρα συστάσεων (ΣΑΧ) στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου[8].

(11) Στις 25 Φεβρουαρίου 2025 η Βουλγαρία υπέβαλε αίτημα για αξιολόγηση της σύγκλισης δυνάμει του άρθρου 140 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ με σκοπό την πιθανή ένταξή της στη ζώνη του ευρώ την 1η Ιανουαρίου 2026. Η αξιολόγηση της Επιτροπής, η οποία δημοσιεύθηκε στις 4 Ιουνίου 2025, έλαβε επίσης υπόψη το κριτήριο των δημόσιων οικονομικών.

(12) Στις 2 Μαΐου 2025 η Βουλγαρία ζήτησε την ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής για την κάλυψη των υψηλότερων αμυντικών δαπανών, σύμφωνα με το άρθρο 26 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263 και σε συνέχεια της ανακοίνωσης της Επιτροπής [C(2025)2000 final] της 19ης Μαρτίου 2025.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

[7] Ο διάλογος διακόπηκε για να ευθυγραμμιστεί το χρονοδιάγραμμα υποβολής του σχεδίου με τον πολιτικό κύκλο και να δοθεί στη Βουλγαρία η δυνατότητα να υποβάλει ένα σχέδιο βασισμένο σε ισχυρή πολιτική δέσμευση.

[8] Σύσταση του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2024, σχετικά με την οικονομική και δημοσιονομική πολιτική, την πολιτική απασχόλησης και τη διαρθρωτική πολιτική της Βουλγαρίας, ΕΕ C, C/2024/6809, 29.11.2024.

(13) Σύμφωνα με το άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, η Επιτροπή αξιολόγησε το σχέδιο ως εξής:

Πλαίσιο: μακροοικονομική και δημοσιονομική κατάσταση και προοπτικές

(14) Η οικονομική δραστηριότητα στη Βουλγαρία αυξήθηκε κατά 2,8 % το 2024, λόγω ιδιωτικής κατανάλωσης. Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις 2024 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το πραγματικό ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί κατά 2,9 % το 2025, καθώς ενισχύονται οι εξαγωγές και οι δημόσιες επενδύσεις. Το 2026 το πραγματικό ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί κατά 3 %, καθώς οι επενδύσεις επιταχύνονται περαιτέρω, ενώ άλλες συνιστώσες της ζήτησης διατηρούν σταθερούς ρυθμούς ανάπτυξης. Κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα των προβλέψεων (δηλ. την περίοδο 2025-2026), η αύξηση του δυνητικού ΑΕΠ στη Βουλγαρία αναμένεται να παραμείνει σχετικά ισχυρή, αν και σε πτωτική πορεία, λόγω των ισχυρών επενδύσεων, οι οποίες θα αντισταθμιστούν εν μέρει από δυσμενείς δημογραφικές τάσεις. Το ποσοστό ανεργίας βρισκόταν στο 4,2 % το 2024 και, σύμφωνα με τις προβλέψεις της Επιτροπής, θα ανέρθει σε 4 % το 2025 και σε 3,8 % το 2026. Ο πληθωρισμός (αποπληθωριστής ΑΕΠ) προβλέπεται να μειωθεί από το 6,5 % το 2024 και να φτάσει στο 2,3 % το 2025 και στο 2,8 % το 2026.

(15) Όσον αφορά τις δημοσιονομικές εξελίξεις, το 2024 το έλλειμμα γενικής κυβέρνησης της Βουλγαρίας ανήλθε σε 3 % του ΑΕΠ. Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις 2024 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αναμένεται να φτάσει στο 2,8 % του ΑΕΠ το 2025 και, με την παραδοχή αμετάβλητης πολιτικής, να παραμείνει στο 2,8 % το 2026. Οι φθινοπωρινές προβλέψεις 2024 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δεν περιλάμβαναν το σχέδιο προϋπολογισμού της Βουλγαρίας για το 2025, το οποίο εγκρίθηκε από την Εθνοσυνέλευση στις 21 Μαρτίου 2025. Το δημόσιο χρέος ανήλθε στο 24,1 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2024. Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις 2024 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο λόγος χρέους αναμένεται να μειωθεί στο 23,1 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2025 και να ανέλθει στο 24,5 % στο τέλος του 2026. Οι δημοσιονομικές προβλέψεις της Επιτροπής δεν λαμβάνουν υπόψη τις δεσμεύσεις πολιτικής στα μεσοπρόθεσμα σχέδια αυτές καθαυτές έως ότου να υποστηρίζονται από εύλογα και επαρκώς καθορισμένα απτά μέτρα πολιτικής.

Πορεία των καθαρών δαπανών και κύριες μακροοικονομικές παραδοχές στο σχέδιο

(16) Το εθνικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο της Βουλγαρίας καλύπτει την περίοδο 2025-2028 και προβλέπει δημοσιονομική προσαρμογή σε χρονικό διάστημα τεσσάρων ετών.

(17) Το σχέδιο περιέχει όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται από το άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

(18) Στο σχέδιο προβλέπεται δέσμευση στην πορεία των καθαρών δαπανών που αναφέρεται στον πίνακα 2, η οποία αντιστοιχεί σε μέση αύξηση των καθαρών δαπανών κατά 4,9 % κατά τη διάρκεια των ετών 2025-2028. Οι τεχνικές πληροφορίες (με την παραδοχή γραμμικής πορείας προσαρμογής) συνάδουν με μέση αύξηση των καθαρών δαπανών ύψους 5,1 % κατά την περίοδο προσαρμογής 2025-2028. Η πορεία των καθαρών δαπανών, για την οποία αναλήφθηκε δέσμευση στο σχέδιο, αναφέρεται ότι θα οδηγήσει σε διαρθρωτικό πρωτογενές ισοζύγιο ύψους – 1,8 % του ΑΕΠ στο τέλος της περιόδου προσαρμογής (2028). Το ποσοστό αυτό είναι υψηλότερο από το ελάχιστο επίπεδο του διαρθρωτικού πρωτογενούς ισοζυγίου ύψους – 2,1 % του ΑΕΠ

το 2028 που παρείχε η Επιτροπή στις τεχνικές πληροφορίες της 24ης Ιανουαρίου 2025[9].

Πίνακας 2: Πορεία των καθαρών δαπανών και κύριες παραδοχές στο σχέδιο της Βουλγαρίας

	2025	2026	2027	2028	Μέσος όρος της περιόδου ισχύος του σχεδίου 2025-2028
Αύξηση των καθαρών δαπανών (ετήσια, %)	6,2	4,9	4,4	4,0	4,9
Αύξηση των καθαρών δαπανών (σωρευτική, από το έτος βάσης 2024, %)	6,2	11,4	16,3	21,0	ά.α.
Αύξηση του δυνητικού ΑΕΠ (%)	2,8	2,6	2,5	2,4	2,6
Πληθωρισμός (αύξηση του αποπληθωριστή του ΑΕΠ) (%)	3,9	2,6	2,3	2,1	3,5

Πηγή: Μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο της Βουλγαρίας και υπολογισμοί της Επιτροπής.

Επιπτώσεις των δεσμεύσεων του σχεδίου για τις καθαρές δαπάνες στο δημόσιο χρέος

(19) Εάν η πορεία των καθαρών δαπανών για την οποία αναλήφθηκε δέσμευση στο σχέδιο και οι υποκείμενες παραδοχές υλοποιηθούν, το δημόσιο χρέος, σύμφωνα με το σχέδιο, θα αυξηθεί σταδιακά κατά την περίοδο προσαρμογής, από 24,2 % το 2024 σε 30,8 % του ΑΕΠ στο τέλος της περιόδου προσαρμογής, όπως φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα. Μεσοπρόθεσμα, δηλαδή δέκα έτη μετά το τέλος της περιόδου προσαρμογής, αυτό θα μπορούσε να συνεπάγεται σταδιακή αύξηση του δημόσιου χρέους έως και 45,3 % το 2038.

Πίνακας 3: Εξελίξεις του δημόσιου χρέους και του ισοζυγίου στο σχέδιο της Βουλγαρίας

[9] Στο σενάριο χωρίς τη συνθήκη διασφάλισης της ανθεκτικότητας του ελλείμματος.

	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Δημόσιο χρέος (% του ΑΕΠ)	24,2	25,8	27,4	29,1	30,8	45,3
Ισοζύγιο της κυβέρνησης (% του ΑΕΠ)	– 3,0	– 3,0	– 2,9	– 2,9	– 2,9	– 2,9

(1) Πηγή: Μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο της Βουλγαρίας

Συνεπώς, σύμφωνα με το σχέδιο, το δημόσιο χρέος θα παραμείνει μεσοπρόθεσμα πολύ κάτω από την τιμή αναφοράς του 60 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη. Ως εκ τούτου, με βάση τις δεσμεύσεις πολιτικής και τις μακροοικονομικές παραδοχές του σχεδίου, η πορεία των καθαρών δαπανών που προτείνεται στο σχέδιο συνάδει με την απαίτηση για το χρέος, όπως ορίζεται στο άρθρο 16 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

Επιπτώσεις των δεσμεύσεων του σχεδίου για τις καθαρές δαπάνες στο ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης

(20) Με βάση την πορεία των καθαρών δαπανών και τις παραδοχές του σχεδίου, το έλλειμμα γενικής κυβέρνησης θα υποχωρήσει ελαφρώς στο 2,9 % του ΑΕΠ κατά τη διάρκεια της περιόδου προσαρμογής. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με το σχέδιο, το ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης δεν θα υπερβαίνει την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ στο τέλος της περιόδου προσαρμογής (2028). Επιπλέον, κατά τη δεκαετία που έπεται της περιόδου προσαρμογής (δηλαδή έως το 2038), το δημοσιονομικό έλλειμμα δεν θα υπερβαίνει το 3 % του ΑΕΠ. Ως εκ τούτου, με βάση τις δεσμεύσεις πολιτικής και τις μακροοικονομικές παραδοχές του σχεδίου, η πορεία των καθαρών δαπανών που προτείνεται στο σχέδιο συνάδει με την απαίτηση για το έλλειμμα, όπως ορίζεται στο άρθρο 16 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

Μακροοικονομικές παραδοχές του σχεδίου

(21) Το σχέδιο βασίζεται σε μια σειρά παραδοχών, οι οποίες διαφέρουν από τις παραδοχές της Επιτροπής που διαβιβάστηκαν στη Βουλγαρία στις 24 Ιανουαρίου 2025. Ειδικότερα, το σχέδιο χρησιμοποιεί διαφορετικές παραδοχές για έξι μεταβλητές, δηλαδή το σημείο εκκίνησης του διαρθρωτικού πρωτογενούς ισοζυγίου το 2024, την αύξηση του δυνητικού ΑΕΠ, την αύξηση του αποπληθωριστή του ΑΕΠ, το σημείο εκκίνησης του λόγου χρέους προς το ΑΕΠ το 2024, τα τεκμαρτά ονομαστικά επιτόκια και τις προσαρμογές αποθεμάτων-ροών. Στη συνέχεια παρέχεται αξιολόγηση αυτών των διαφορών στις παραδοχές. Η αξιολόγηση λαμβάνει υπόψη τη δημοσιοποίηση των απολογιστικών στοιχείων για το 2024 μετά την υποβολή του σχεδίου, το οποίο μετατοπίζει το έτος βάσης της σύστασης στο 2024.

Οι διαφορές στις παραδοχές με τον σημαντικότερο αντίκτυπο στη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών παρατίθενται κατωτέρω, μαζί με αξιολόγηση κάθε διαφοράς που εξετάζεται μεμονωμένα.

- Το σχέδιο προβλέπει διαρθρωτικό πρωτογενές ισοζύγιο ύψους – 2,5 % του ΑΕΠ το 2024, το οποίο είναι κατά 0,4 εκατοστιαίες μονάδες χαμηλότερο από το

προβλεπόμενο διαρθρωτικό πρωτογενές ισοζύγιο στην προηγούμενη καθοδήγηση. Αυτό συμβάλλει σε χαμηλότερη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών κατά την περίοδο προσαρμογής του σχεδίου απ' ό,τι σύμφωνα με τις παραδοχές της Επιτροπής. Η πιο αρνητική παραδοχή σχετικά με το διαρθρωτικό πρωτογενές ισοζύγιο, η οποία μεταφράζεται σε υψηλότερο αναμενόμενο ονομαστικό δημοσιονομικό έλλειμμα ύψους 3 % του ΑΕΠ το 2024, αντικατοπτρίζει τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία για την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Έκτοτε, αυτό το αποτέλεσμα για το ονομαστικό έλλειμμα το 2024 έχει επιβεβαιωθεί. Κατά συνέπεια, η παραδοχή αυτή θεωρείται δεόντως αιτιολογημένη.

- Το σχέδιο λαμβάνει υπόψη ότι το τεκμαρτό ονομαστικό επιτόκιο αυξήθηκε το 2024 και λαμβάνει ως παραδοχή ότι θα παραμείνει πάνω από τα επίπεδα της προηγούμενης καθοδήγησης. Αυτό συμβάλλει σε χαμηλότερη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών κατά την περίοδο προσαρμογής του σχεδίου απ' ό,τι σύμφωνα με τις παραδοχές της Επιτροπής. Τα επιτόκια υπολογίζονται με βάση τις πραγματικές καταβολές τόκων και τα επίπεδα του δημόσιου χρέους και λαμβάνουν υπόψη τα επιτόκια του νέου χρέους που εκδόθηκε το 2024 και τον Ιανουάριο του 2025. Κατά συνέπεια, η παραδοχή αυτή θεωρείται δεόντως αιτιολογημένη.

- Το σχέδιο βασίζεται στην παραδοχή ότι η αύξηση του δυνητικού ΑΕΠ είναι χαμηλότερη από την προηγούμενη καθοδήγηση για το 2024, αλλά υψηλότερη από τις παραδοχές της Επιτροπής για την περίοδο 2025-2033, με μέση αύξηση του δυνητικού ΑΕΠ κατά 2 % για την περίοδο 2025-2038, έναντι 1,9 % στην προηγούμενη καθοδήγηση. Αυτό συμβάλλει σε ελαφρώς υψηλότερη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών (κατά περίπου 0,1) στη διάρκεια της περιόδου προσαρμογής του σχεδίου σε σχέση με τις παραδοχές της Επιτροπής. Η Βουλγαρία αναφέρει στο σχέδιό της ότι η διαφορά εξηγείται σε μεγάλο βαθμό από τον συνδυασμό υψηλότερων ποσοστών συμμετοχής στην αγορά εργασίας και της αύξησης των επενδύσεων, ιδίως στον δημόσιο τομέα. Τα προκαταρκτικά στοιχεία για την απασχόληση για το 2024 είναι υψηλότερα από τα προβλεπόμενα στις φθινοπωρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής, γεγονός που υποδηλώνει ότι είναι αιτιολογημένη η απόκλιση της εισροής εργασίας στη δυνητική ανάπτυξη. Η παραδοχή του σχεδίου όσον αφορά τις δημόσιες επενδύσεις βασίζεται εγγενώς στην πολιτική και φαίνεται να συνάδει με τους προσανατολισμούς πολιτικής, όπως επιβεβαιώθηκε επίσης στον εγκριθέντα προϋπολογισμό του 2025. Συνολικά, η απόκλιση που βασίζεται σε αυτούς τους δύο παράγοντες θεωρείται αιτιολογημένη.

- Το σχέδιο βασίζεται στην παραδοχή ότι η αύξηση του αποπληθωριστή του ΑΕΠ κατά 6,4 % το 2024, δηλαδή 1,6 εκατοστιαίες μονάδες πάνω από την προηγούμενη καθοδήγηση, θα παραμείνει πάνω από τις παραδοχές της Επιτροπής το 2025 και στη συνέχεια θα μειωθεί κάτω από την τιμή της προηγούμενης κατεύθυνσης για το 2026. Αυτό συμβάλλει σε ελαφρώς υψηλότερη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών (κατά περίπου 0,1) στη διάρκεια της περιόδου προσαρμογής του σχεδίου σε σχέση με τις παραδοχές της Επιτροπής. Ο υψηλότερος αποπληθωριστής του ΑΕΠ το 2024 αιτιολογείται από τα τελευταία στοιχεία των εθνικών λογαριασμών στα οποία φαίνεται μεγαλύτερη αύξηση του αποπληθωριστή του ΑΕΠ το 2024, σε σύγκριση με τις παραδοχές της Επιτροπής. Το 2025 η απόκλιση από την προηγούμενη καθοδήγηση μπορεί να εξηγηθεί από την επίδραση μεταφοράς του υψηλότερου αποπληθωριστή του ΑΕΠ κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2024. Όσον αφορά το 2025, ούτε οι παραδοχές της Επιτροπής ούτε το σχέδιο της Βουλγαρίας συνεκτίμησαν πλήρως την επαναφορά των συντελεστών ΦΠΑ για το ψωμί, το αλεύρι και τις υπηρεσίες εστίασης, τις αυξήσεις των τιμών της ηλεκτρικής ενέργειας για τα

νοικοκυριά και άλλες αυξήσεις των τιμών τον Ιανουάριο του 2025. Η συνεκτίμηση των εξελίξεων αυτών θα οδηγούσε σε υψηλότερη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών κατά την περίοδο προσαρμογής. Όσον αφορά το 2026, ο χαμηλότερος αποπληθωριστής του ΑΕΠ στο σχέδιο, σε σύγκριση με την προηγούμενη καθοδήγηση, οφείλεται στην παραδοχή πιο συγκρατημένων μισθολογικών αυξήσεων. Οι χαμηλότερες μισθολογικές αυξήσεις για το 2026 στο σχέδιο αντικατοπτρίζουν τα προβλεπόμενα υψηλότερα ποσοστά συμμετοχής τα οποία αιτιολογούνται από τα υψηλότερα καταγεγραμμένα ποσοστά συμμετοχής για το 2024, σε σύγκριση με την προηγούμενη καθοδήγηση. Κατά συνέπεια, οι παραδοχές για υψηλότερους αποπληθωριστές του ΑΕΠ το 2024 και το 2025 και για χαμηλότερο αποπληθωριστή του ΑΕΠ το 2026 θεωρούνται δεόντως αιτιολογημένες.

Οι εναπομένουσες διαφορές στις παραδοχές για το χρέος και τις προσαρμογές αποθεμάτων-ροών, καθώς και οι πρόσφατες δημοσιεύσεις των σχετικών μακροοικονομικών δημοσιονομικών δεικτών δεν έχουν σημαντικό αντίκτυπο στη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών σε σύγκριση με τις παραδοχές της Επιτροπής.

Εξεταζόμενες από κοινού, οι διαφορές στις παραδοχές οδηγούν σε μέση αύξηση των καθαρών δαπανών στο σχέδιο η οποία είναι χαμηλότερη από τη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών που συνάγεται από τις τεχνικές πληροφορίες.

Η Επιτροπή θα λάβει υπόψη την ανωτέρω αξιολόγηση των παραδοχών του σχεδίου σε μελλοντικές αξιολογήσεις της συμμόρφωσης με την πορεία των καθαρών δαπανών.

Δημοσιονομική στρατηγική του σχεδίου

(22) Σύμφωνα με την ενδεικτική δημοσιονομική στρατηγική που περιέχεται στο σχέδιο, οι δεσμεύσεις για τις καθαρές δαπάνες θα υλοποιηθούν κυρίως μέσω μέτρων αύξησης διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων. Στο σκέλος των εσόδων, τα μέτρα για τη βελτίωση της συμμόρφωσης, καθώς και την πρόληψη και την καταπολέμηση της φορολογικής απάτης και της φοροδιαφυγής συγκαταλέγονται μεταξύ των κύριων στοιχείων τα οποία στηρίζουν τους δημοσιονομικούς στόχους. Τα πρόσθετα μέτρα για τα έσοδα αναμένεται να επιφέρουν αυξήσεις στις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένων αυξήσεων του ορίου του μέγιστου ασφαλιστέου εισοδήματος και των προγραμματισμένων αυξήσεων όσον αφορά τη διάρκεια της υπηρεσίας έως τη συνταξιοδότηση. Τέλος, το σχέδιο αναφέρεται σε σχεδιαζόμενες αυξήσεις στους ειδικούς φόρους κατανάλωσης για τον καπνό και τα προϊόντα καπνού. Δεν υπάρχουν σημαντικά μέτρα εξυγίανσης στο σκέλος των δαπανών, ενώ, σύμφωνα με τις πρόσφατες τάσεις, προβλέπονται περαιτέρω αυξήσεις.

(23) Ο προσδιορισμός των μέτρων πολιτικής προς έγκριση πρέπει να επιβεβαιώνεται ή να προσαρμόζεται και να προσδιορίζεται ποσοτικά στους ετήσιους προϋπολογισμούς. Ορισμένα μέτρα προσδιορίστηκαν στον προϋπολογισμό του 2025, ο οποίος εγκρίθηκε από την Εθνοσυνέλευση στις 21 Μαρτίου 2025, ενώ η επιβεβαίωση άλλων μέτρων αναμένεται να πραγματοποιηθεί στους προσεχείς προϋπολογισμούς. Τα μέτρα που προβλέπονται για το 2025 περιλαμβάνουν, στο σκέλος των εσόδων, αύξηση του μέγιστου ασφαλιστέου εισοδήματος, αύξηση του δασμολογικού συντελεστή για τον καπνό και τα προϊόντα καπνού, του ειδικού φόρου κατανάλωσης, καθώς και κατάργηση των μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ για διάφορες κατηγορίες αγαθών και υπηρεσιών. Στο σκέλος των δαπανών, προβλέπονται αυξήσεις για τους μισθούς στον τομέα της άμυνας, καθώς και για το προσωπικό των οργανισμών με αρμοδιότητα τα δημοσιονομικά θέματα. Προβλέπονται αυξήσεις των δαπανών για τις συνταξιοδοτικές

δαπάνες, οι οποίες συνδέονται, μεταξύ άλλων, με την αύξηση του αριθμού των συντάξεων που χορηγούνται για πρώτη φορά, καθώς και των συμπληρωμάτων σύνταξης. Ταυτόχρονα, υπάρχουν κίνδυνοι ως προς την εφαρμογή της ενδεικτικής δημοσιονομικής στρατηγικής στο σχέδιο, λόγω της γενικής έλλειψης λεπτομερειών σχετικά με τον σχεδιασμό της ενδεικτικής στρατηγικής, της χαμηλής προβλεψιμότητας των εσόδων τα οποία προέρχονται από μέτρα για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής, καθώς και της εξάρτησης από ad hoc πηγές χρηματοδότησης, όπως είναι τα μερίσματα από κρατικές επιχειρήσεις.

Μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές προθέσεις στο σχέδιο που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και λαμβάνουν υπόψη τις κοινές προτεραιότητες της Ένωσης

(24) Το σχέδιο περιγράφει τις προθέσεις πολιτικής σχετικά με την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, ιδίως στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις, και λαμβάνουν υπόψη τις κοινές προτεραιότητες της ΕΕ. Το σχέδιο περιλαμβάνει περισσότερες από 120 μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις που λαμβάνουν υπόψη τις κοινές προτεραιότητες της ΕΕ, εκ των οποίων περισσότερες από 60 λαμβάνουν χρηματοδοτική στήριξη από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) και 40 λαμβάνουν χρηματοδοτική στήριξη από τα ταμεία της πολιτικής συνοχής (ΠΔΠ)[10]. Οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις του σχεδίου βασίζονται επίσης σε ένα υφιστάμενο έγγραφο κυβερνητικής στρατηγικής με τίτλο «Εθνικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Βουλγαρίας 2030».

Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα της δίκαιης πράσινης και ψηφιακής μετάβασης, συμπεριλαμβανομένων των κλιματικών στόχων που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1119, το σχέδιο περιλαμβάνει διάφορα μέτρα τα οποία ομαδοποιούνται ανά τομέα πολιτικής, όπως η ενίσχυση της συνδεσιμότητας των μεταφορών, η ενέργεια, η προώθηση της ψηφιοποίησης, η ενίσχυση των εκπαιδευτικών δεξιοτήτων και της απασχόλησης, η υδροδότηση και η επεξεργασία λυμάτων, καθώς και το κλίμα, το περιβάλλον και η γεωργία. Οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις που περιλαμβάνονται στο σχέδιο αποσκοπούν στην αντιμετώπιση, μεταξύ άλλων, των ειδικών ανά χώρα συστάσεων για την ενεργειακή απόδοση οι οποίες εκδόθηκαν το 2022 και το 2023, για την ενεργειακή απόδοση και την κοινωνική ένταξη και προστασία που εκδόθηκαν το 2023 και το 2024, για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τις υποδομές και τα δίκτυα οι οποίες εκδόθηκαν το 2019, το 2020, το 2022, το 2023 και το 2024, για την έρευνα και καινοτομία και την περιφερειακή ανάπτυξη και τις τοπικές δημόσιες υπηρεσίες οι οποίες εκδόθηκαν το 2019, για τις μεταφορές και την περιφερειακή ανάπτυξη οι οποίες εκδόθηκαν το 2019, το 2020, το 2023 και το 2024, για τις δεξιότητες, την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και την εκπαίδευση ενηλίκων οι οποίες εκδόθηκαν το 2019, το 2020, το 2023, και το 2024.

(25) Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα της κοινωνικής και οικονομικής ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένου του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών

[10] Οι αναφορές στο μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο της Βουλγαρίας αντικατοπτρίζουν το έγκυρο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας ως έχει αυτή τη στιγμή. Η βουλγαρική κυβέρνηση προτίθεται να υποβάλει αίτημα αναθεώρησης του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, καθώς και αίτημα για την προσθήκη κεφαλαίου για το REPowerEU.

δικαιωμάτων, το σχέδιο περιλαμβάνει διάφορες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις που εκτείνονται σε διάφορους τομείς πολιτικής, όπως βιώσιμα δημόσια οικονομικά, η οικονομία και το επιχειρηματικό περιβάλλον, η ενίσχυση της δικαιοσύνης, της διακυβέρνησης και της οικονομικής ακεραιότητας, η ενίσχυση της συνδεσιμότητας των μεταφορών, η ενέργεια και η προώθηση της υγείας και της κοινωνικής ένταξης, τη εκπαίδευση, οι δεξιότητες και η απασχόλησης. Οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις που περιλαμβάνονται στο σχέδιο αποσκοπούν στην αντιμετώπιση, μεταξύ άλλων, των ειδικών ανά χώρα συστάσεων για την υγειονομική περίθαλψη που εκδόθηκαν το 2019 και το 2020, για τις πολιτικές για την αγορά εργασίας που εκδόθηκαν το 2019 και το 2020, για την εκπαίδευση, την απαγόρευση των διακρίσεων και τις ίσες ευκαιρίες που εκδόθηκαν το 2020 και το 2024, για την πρόσβαση στη χρηματοδότηση και τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης που εκδόθηκαν το 2020, για το δημοσιονομικό πλαίσιο και τη δημοσιονομική διακυβέρνηση που εκδόθηκαν το 2020, το 2022 και το 2023, για τη φτώχεια και την κοινωνική ένταξη που εκδόθηκαν το 2019, το 2020, το 2023 και το 2024, για το επιχειρηματικό περιβάλλον που εκδόθηκαν το 2019 και το 2020, για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τις υποδομές και τα δίκτυα που εκδόθηκαν το 2019, το 2020, το 2022, το 2023 και το 2024, για τις μεταφορές και την περιφερειακή ανάπτυξη που εκδόθηκαν το 2019, το 2020, το 2023 και το 2024, για τη φορολογική διοίκηση, τη φοροδιαφυγή και τη φοροαποφυγή που εκδόθηκαν το 2019.

(26) Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα της ενεργειακής ασφάλειας, το σχέδιο περιλαμβάνει μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις για να διασφαλιστεί η ενεργειακή ανεξαρτησία, παράλληλα με την απανθρακοποίηση του ενεργειακού τομέα. Το σχέδιο περιλαμβάνει μεταρρυθμίσεις για την προώθηση της υιοθέτησης των αρχών της αγοράς στον τομέα της ενέργειας, μεταξύ άλλων με την ελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις για τη διαφοροποίηση του εφοδιασμού και τη βελτίωση των δεσμών με τις γειτονικές χώρες, καθώς και για την προώθηση της παραγωγής και αποθήκευσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις που περιλαμβάνονται στο σχέδιο αποσκοπούν στην αντιμετώπιση, μεταξύ άλλων, των ειδικών ανά χώρα συστάσεων για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τις υποδομές και τα δίκτυα οι οποίες εκδόθηκαν το 2019, το 2020, το 2022, το 2023 και το 2024, για την ενεργειακή απόδοση που εκδόθηκαν το 2022 και το 2023, για την ενεργειακή απόδοση και την κοινωνική ένταξη και προστασία οι οποίες εκδόθηκαν το 2023 και το 2024. Το σχέδιο δεν περιλαμβάνει μέτρα σχετικά με την αντιμετώπιση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων του 2019 για την αναβάθμιση της εταιρικής διακυβέρνησης των κρατικών επιχειρήσεων, ούτε και μέτρα σχετικά με την εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα συστάσεων του 2019 και του 2020 για την αποτελεσματική εποπτεία και επιβολή του πλαισίου για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Ωστόσο, τα μέτρα αυτά καλύπτονται από μέτρα στο πλαίσιο του ΣΑΑ και των δεσμεύσεων του ΜΣΙ ΙΙ μετά την ένταξη. Επίσης, το σχέδιο δεν περιλαμβάνει μέτρα σχετικά με την αντιμετώπιση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων του 2019 για την επιβολή εποπτείας σε επίπεδο ομίλου στον μη τραπεζικό χρηματοπιστωτικό τομέα και την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών αδυναμιών του τομέα της ασφάλισης αυτοκινήτων.

(27) Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα των αμυντικών δυνατοτήτων, το σχέδιο περιλαμβάνει επενδύσεις για τον εκσυγχρονισμό και την απόκτηση νέων στρατιωτικών δυνατοτήτων σύμφωνα με το επενδυτικό πρόγραμμα στον τομέα της άμυνας, ένα σχέδιο που εγκρίθηκε από την Εθνοσυνέλευση και καλύπτει χρονικό ορίζοντα έως το 2032.

(28) Το σχέδιο παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη συνέπεια και, κατά περίπτωση, τη συμπληρωματικότητα με τα ταμεία της πολιτικής για τη συνοχή και με το ΣΑΑ της Βουλγαρίας. Το σχέδιο παραπέμπει κατάλληλα στα μέτρα που περιλαμβάνονται στο ΣΑΑ και στο ΠΔΠ και προτείνει ορισμένα πρόσθετα μέτρα που χρηματοδοτούνται σε εθνικό επίπεδο.

(29) Το σχέδιο παρέχει επισκόπηση των αναγκών της Βουλγαρίας για δημόσιες επενδύσεις που σχετίζονται με τις κοινές προτεραιότητες της ΕΕ. Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα της ΕΕ για μια δίκαιη πράσινη μετάβαση, συμπεριλαμβανομένης της συνεκτικότητας με την ευρωπαϊκή νομοθεσία για το κλίμα, το σχέδιο προσδιορίζει τις επενδυτικές ανάγκες που συνδέονται με τους πέντε τομείς προτεραιότητας οι οποίοι προσδιορίζονται στο ενοποιημένο εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα για την περίοδο 2021-2030, το οποίο καταρτίστηκε βάσει του κανονισμού 2018/1999, και ιδίως: 1) την απανθρακοποίηση, 2) την ενεργειακή απόδοση, 3) την ενεργειακή ασφάλεια, 4) την εσωτερική αγορά ενέργειας, και 5) την έρευνα, την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα. Επιπλέον, το σχέδιο προσδιορίζει τις επενδυτικές ανάγκες που συνδέονται με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Όσον αφορά τις επενδυτικές ανάγκες για την κοινωνική και οικονομική ανθεκτικότητα, συμπεριλαμβανομένου του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, το σχέδιο προσδιορίζει τις επενδυτικές ανάγκες στους τομείς της εκπαίδευσης, των δεξιοτήτων, της απασχόλησης, της πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη, των κοινωνικών υπηρεσιών και της μακροχρόνιας φροντίδας, της ισότητας των φύλων και της εφαρμογής της ευρωπαϊκής εγγύησης για τα παιδιά. Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα της ΕΕ για την ενεργειακή ασφάλεια, το σχέδιο προσδιορίζει τις επενδυτικές ανάγκες για τη διαφοροποίηση των πηγών και των οδών για τον εφοδιασμό με φυσικό αέριο, μεταξύ άλλων με την ανάπτυξη υποδομών· περαιτέρω ανάγκες αφορούν τους υδροηλεκτρικούς σταθμούς και τις πλωτές μονάδες παραγωγής ενέργειας, τη χρήση βιομάζας για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και την ικανότητα αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας. Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα της ΕΕ για τη δημιουργία αμυντικών δυνατοτήτων, ανάλογα με τις ανάγκες, το σχέδιο προσδιορίζει τις επενδυτικές ανάγκες για τον εκσυγχρονισμό των ενόπλων δυνάμεων της χώρας.

Συμπέρασμα της αξιολόγησης της Επιτροπής

(30) Συνολικά, η Επιτροπή είναι της άποψης ότι το σχέδιο της Βουλγαρίας πληροί τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

(31) Σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, αρχής γενομένης το 2025, το Συμβούλιο θα πρέπει να συστήσει στη Βουλγαρία την πορεία των καθαρών δαπανών, όπως ορίζεται στο σχέδιο.

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Βουλγαρία:

Να διασφαλίσει ότι η αύξηση των καθαρών δαπανών δεν υπερβαίνει τα μέγιστα όρια που καθορίζονται στο παράρτημα Ι της παρούσας σύστασης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Μέγιστοι ρυθμοί αύξησης των καθαρών δαπανών
(ετήσιοι και σωρευτικοί ρυθμοί αύξησης, σε ονομαστικούς όρους)

Βουλγαρία

Έτη		2025	2026	2027	2028
Ρυθμοί αύξησης (%)	Ετήσιοι	6,2	4,9	4,4	4,0
	Σωρευτικοί (*)	6,2	11,4	16,3	21,0

(*) Οι σωρευτικοί ρυθμοί αύξησης υπολογίζονται με βάση το [2024] ως έτος αναφοράς. Οι σωρευτικοί ρυθμοί αύξησης χρησιμοποιούνται στην ετήσια παρακολούθηση της εκ των υστέρων συμμόρφωσης στον λογαριασμό ελέγχου.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο/Η Πρόεδρος